

WYCIECZKI I TRASY
ROWEROWE

Bezdroża

WROCLAW I OKOLICE

mistrzowska **ERGO**
#ochrona **HESTIA**

Autorzy przewodnika: Agnieszka Waligóra, Mateusz Waligóra (*Trasy rowerowe*),
Grupa MORUS – Michał Franaszek (*Poradnik rowerowy*)

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja i korekta: Jacek Okarmus, Paulina Kaucz

Opracowanie kartograficzne: Grzegorz Marchut

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

East View Cartographic (<http://www.cartographic.com>)

OSM (<http://www.openstreetmap.org>)

Koncepcja graficzna i projekt okładki: Hotmedia Jan Paluch, materiały na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock

Skład: Małgorzata Czocho

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl, <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bewrp2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-5359-6

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

Poradnik rowerowy 7

Trasy rowerowe 33

1 Parki i mosty Wrocławia 35

.....
Wrocław

2 Nad Bajkał 45

.....
Wrocław - jezioro Bajkał - Wrocław

3 Wzdłuż Odry 51

.....
Wrocław

4 Leśnica 57

.....
Wrocław

5 Szlakiem pałaców 65

.....
Wrocław-Leśnica - Samotwór - Małkowice - Sadowice

6 Z Adrenaliną 71

.....
Wrocław - Sadków - Kąty Wrocławskie - Adrenalina Park -
Kąty Wrocławskie

7 W stronę Ślęży 79

.....
Kąty Wrocławskie - Milin - Borzygniew - Mietków

8 Wokół Ślęży 85

.....
Sobótka - Będkowice - Ślęża - Sady - Sobótka

9 Książkiński tor przeszkód 93

.....
Wałbrzych - Szczawno-Zdrój - Zamek Książ - Świebodzice

10 Tajemniczy ogród 103

.....
Niemcza - Przerzeczyn-Zdrój - Wojsławice - Niemcza

11 Opactwo wśród wzgórz 111

.....
Strzelin - Dobroszów - Henryków - Ziębice

12	Śląski Rzym	121
	Nysa - Skorochów - Siestrzechowice - Nadziejów - Biała Nyska - Nysa	
13	Sen szalonego cukiernika	129
	Gogolin - Krapkowice - Moszna - Gogolin	
14	Z browaru do zamku	139
	Namysłów - Brzeg	
15	Bike'owe wzgórze Trzebnicy	149
	Wrocław-Psie Pole - Siedlec - Trzebnica	
16	W stronę Kocich Gór	157
	Wołów - Godzięcin - Bagno - Oborniki Śląskie	
17	Przez rzekę	163
	Wrocław-Leśnica - Prężyce - Brzeg Dolny	
18	Wołowska pętla	169
	Wołów - Mojęcice - Wrzosey - Wołów	
19	Po skarb średzki	177
	Miękinia - Środa Śląska - Wrocław-Leśnica	
20	Szlakiem cystersów	185
	Brzeg Dolny - Lubiąż - Wołów	

Indeks wybranych miejscowości i atrakcji przyrodniczych 193

PARKI I MOSTY WROCŁAWIA

1

Stolica Dolnego Śląska zwana jest często zielonym miastem, a to za sprawą dużej liczby parków i terenów zielonych. Założenia urbanistyczne miasta przyjmowały istnienie ciągów spacerowych łączących parki. Opisana tutaj trasa umożliwi odwiedzenie największych ogrodów Wrocławia i ciekawych obiektów znajdujących się na ich terenie. Część parków to wręcz artystyczne założenia o przemyślanej kompozycji, nietuzinkowej architekturze i niepospolitych gatunkach drzew. Do parków Wrocławia można zaliczyć także wybudowany niedawno, a już niezwykle popularny, Wrocławski Park Wodny. Wrocław to także miasto mostów, o czym na pewno przekonamy się w trakcie wycieczki.

Wrocław, Wrocławski Park Wodny

0
27,2
km

★ Początek trasy.

Wrocławski Park Wodny to zespół basenów rekreacyjnych i sportowych zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynku. Na terenie obiektu znajdują się: sauna, solarium, spa oraz klub fitness. Dla dzieci (i nie tylko) niewątpliwą atrakcją są zjeżdżalnie, leniwa rzeka oraz basen z falami. Na dorosłych czeka jacuzzi oraz basen solankowy. Po wodnych zabawach można posilić się w restauracji Kuchnia Marché – sprawdzone, polecamy! Pełna oferta, cennik i godziny otwarcia znajdują się na stronie: <http://www.parkwodny.wroc.pl>; rowery można zostawić na stojakach przed wejściem.

Spod zegara słonecznego przy głównym wejściu do aquaparku kierujemy się w stronę **parku Generała Władysława Andersa**, który znajduje się na terenie dawnych cmentarzy. Na przejściu dla pieszych przekraczamy ulicę Kamienną. Za przejściem należy skierować się w prawo i skręcić w pierwszą alejkę parku, tuż przy ogrodzeniu technikum samochodowego. Jadąc cały czas prosto, mijamy skrzyżowanie z ulicą Jacka Kuronia oraz korty tenisowe i lodowisko z prawej strony. Po dojechaniu do skrzyżowania przekraczamy je i nadal jedziemy prosto Spiską, a w końcu wjeżdżamy do **parku Skowroniego**.

Wrocław, park Skowroni

1,5
25,7
km

🌲 Utworzony w 1967 r. park Skowroni, podobnie jak kilka innych parków we Wrocławiu, powstał na miejscu przedwojennych cmentarzy – tutaj katolickiego i luterńskiego. Na terenie parku wytyczono ścieżkę zdrowia, znajduje się tutaj także plac zabaw dla dzieci oraz boisko do piłki nożnej. Obszar parku to 25 ha. Sąsiaduje on z ogródkami działkowymi.

Po dojechaniu do poprzecznej asfaltowej uliczki – Działkowej – skręcamy w prawo, a następnie w lewo, w pierwszą szutrową ścieżkę, która prowadzi cały czas prosto wzdłuż ogrodzenia ogródków działkowych z lewej strony. Po kilkuset metrach ścieżka wyprowadza nas na otwartą przestrzeń, na której znajduje się plac zabaw dla dzieci oraz boisko piłkarskie. Przecinamy ten obszar skosem, mijając plac zabaw, i jedziemy w stronę ulicy Rudolfa Weigla, którą dojeżdżamy do skrzyżowania z ruchliwą ulicą Ślężną. Po jej przekroczeniu (przejście dla pieszych) jedziemy na wprost i wjeżdżamy w spokojną ulicę Skierniewicką, którą jedziemy do końca, aż do skrzyżowania z ulicą Sudecką. Na skrzyżowaniu skręcamy w lewo, a po kilku metrach w prawo, do **parku Południowego**, w którym kierujemy się w stronę stawu.

Wrocław, park Południowy

3,2

24,0

ha

Park Południowy zajmuje powierzchnię 25 ha i jako jeden z nielicznych we Wrocławiu został utworzony od podstaw (nie zaadaptowano obszarów leśnych) w 1892 r. Ziemia, na której znajduje się park, należała niegdyś do niemieckiego kupca żydowskiego pochodzenia – Juliusa Schottländera, który przekazał ją miastu. Park zaprojektowali architekt krajobrazu Hugo Richter i botanik Ferdinand Cohn. W parku rośnie 109 gatunków roślin, w tym rzadkie odmiany, jak np. tulipanowiec amerykański (*Liriodendron tulipifera*). W parku znajduje się staw z wodotryskami, zadbane kwietniki, taras widokowy oraz ogród bylinowy. Od 2004 r. nieopodal ulicy Sudeckiej stoi pomnik z brązu autorstwa Jana Kucza, przedstawiający **Fryderyka Chopina**. W parku znajduje się plac zabaw dla dzieci oraz restauracja z letnim ogródkiem.

Z parku Południowego wyjeżdżamy szutrową ścieżką pomiędzy pomnikiem Fryderyka Chopina a restauracją Agawa, tak by wyjechać na skrzyżowanie ulic Karkonoskiej, Waligórskiego i Krzyckiej. Przejechawszy przez Karkonoską, wjeżdżamy w Krzycką i mijamy pętlę autobusową po lewej, a stację benzynową po prawej stronie. Po kilkunastu metrach napotykamy wiadukt kolejowy (uwaga, wąsko!), by następnie tuż za nim skręcić w szutrową ścieżkę biegnącą w prawo. Dróżka prowadzi wzdłuż nasypu kolejowego aż do ulicy Raclawickiej. Przejeżdżamy na drugą stronę i wjeżdżamy do parku Grabiszyńskiego skrajnie prawą ścieżką, prowadzącą obok niewielkiego wzniesienia **Małej Sobótki**.

Wrocław, park Grabiszyński

4,7

22,3

ha

Park Grabiszyński mający powierzchnię 48 ha jest jednym z największych we Wrocławiu. Stworzony został na miejscu byłego cmentarza, z którego w parku pozostały niewielkie enklawy z mogiłami dzieci polskich i niemieckich z lat 30. XX w. i żołnierzy włoskich z czasów I wojny światowej. W parku stanął też niedawno **Pomnik Wspólnej Pamięci** eksponujący płyty nagrobne z nieistniejących już cmentarzy dawnego miasta

Breslau. Park podzielony jest na dwie części – północną i południową, a jego główne atrakcje stanowią: ścieżka zdrowia, plac zabaw, aleja lipowa oraz minipole golfowe.

W parku Grabiszyńskim jedziemy cały czas prosto szutrową ścieżką, która tworzy łuk zakręcający w lewo. Przecinamy po kolei uliczki: Ojca Beyzyma, Maurycego Beniowskiego i Odkrywców. Po dojechaniu do rozwidlenia dróg skręcamy w lewo, przekraczamy niewielką rzeczkę i wjeżdżamy w aleję parkową noszącą nazwę Eugeniusza Romera (nieoznakowana). Po kilkunastu metrach rzeczka ponownie przecina nam trasę, jedziemy prosto, mijając ogródki działkowe z lewej strony. Po dojechaniu do skrzyżowania jedziemy prosto i dojeżdżamy do wału nad Ślężą, po którym prowadzi szutrowa ścieżka. Skręcamy w prawo i jedziemy wzdłuż rzeki. Mijamy pole golfowe po prawej stronie, a po kilkuset metrach dojeżdżamy do wzniesienia, na którym znajduje się charakterystyczny dwuskrzydłowy pomnik i cmentarz. Obowiązuje zakaz jazdy pod górę – rower należy wprowadzić.

Wrocław, Cmentarz Żołnierzy Polskich

7,4

19,8

 Początkowo cmentarz żołnierzy znajdował się na terenie obecnego parku Grabiszyńskiego, jednakże uznano, iż brakuje mu tam odpowiednio monumentalnego charakteru, w związku z tym w latach 1968–70 mogiły przeniesiono na usypane z gruzu wzgórze oraz zaopatrzone je w identyczne tablice z nazwiskami pochowanych. Na cmentarzu spoczywają uczestnicy kampanii wrześniowej oraz polegli na froncie żołnierze II Armii Wojska Polskiego. Ponadto pod częścią nagrobków spoczywają nieznanne ofiary ostatnich miesięcy II wojny światowej na Dolnym Śląsku. W 1979 r. na szczycie wzniesienia postawiono **pomnik autorstwa Łucji Skomorowskiej**, składający się z dwóch mierzących 23 m kolumn, symbolizujących skrzydła husarskie. Przed wejściem na cmentarz znajduje się siedem granitowych bloków z wyrzeźbionymi liczbami oznaczającymi lata II wojny światowej. Ze wzgórza roztacza się rozległy widok na południową część miasta oraz mającą na horyzoncie wyniosłą sylwetkę Ślęzy.

Ze wzniesienia kierujemy się ponownie w stronę Ślęzy (mijamy pętlę tramwajową po prawej stronie) do ulicy Grabiszyńskiej, którą przejeżdżamy na drugą stronę, a następnie przekraczamy Ślężę mostem Oporowskim. Trasa wiedzie teraz wzdłuż lewego brzegu rzeki wąską ścieżką, którą jedziemy przez ok. 1,5 km, po lewej mając Lasek Oporowski. Po dojechaniu do mostu Muchoborskiego skręcamy w prawo, w ulicę Aleksandra Ostrowskiego, która po kilku metrach przechodzi w Petuniową (uwaga, dosyć duży ruch!). Jedziemy prosto pod estakadą (w stronę budynku z dużym napisem „Doktor Leks”), a następnie, skręcając w prawo ślimakiem, wjeżdżamy na górę.

Jedziemy teraz cały czas prosto 3,5 km ścieżką rowerową poprowadzoną wzdłuż ulicy Klecińskiej, następnie wzdłuż estakady Gądowianka i ulicy Na Ostatnim Groszu. Dojeżdżamy do skrzyżowania z prostopadłą ulicą Lotniczą, po którego przekroczeniu nadal jedziemy ścieżką

rowerową prosto – ulicą Milenijną. Na kolejnym dużym (i ruchliwym) skrzyżowaniu z ulicą Popowicką wciąż jedziemy prosto, by wjechać na most Milenijny na Odrze. Przejedźdźmy przez most i po zjechaniu w dół na skrzyżowanie z ulicą Osobowicką skręcamy w lewo. Z lewej strony ulicy prowadzi bardzo wygodna ścieżka rowerowa, jednak po minięciu wiaduktu kolejowego warto przejechać na drugą stronę i wjechać na wał, którym prowadzi szutrowa ścieżka, przechodząca w ścieżkę rowerową. Po ok. 1,5 km od wjechania na wał docieramy do **mostu Osobowickiego**.

Wrocław, most Osobowicki

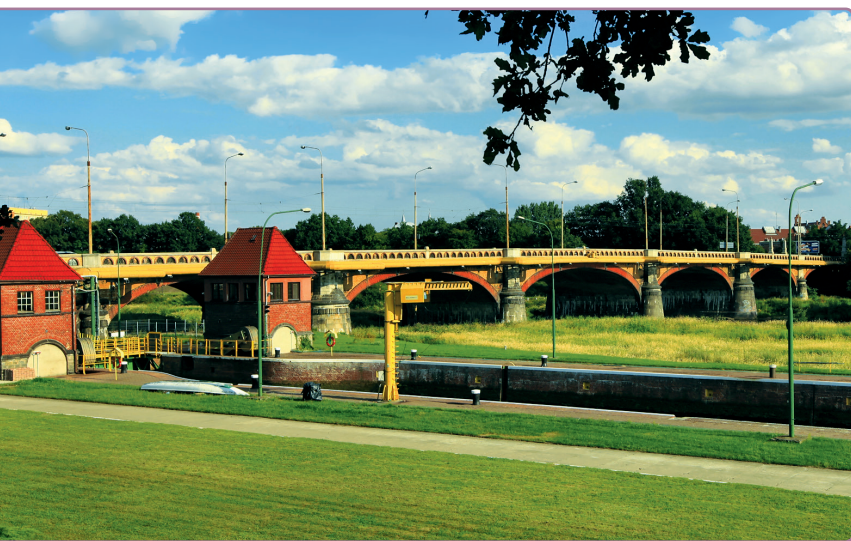
16,9
10,3
km

Kamienno-ceglany most Osobowicki został wybudowany w 1897 r. i składa się z dwóch części – północnej i południowej. Północny przyczółek zdobią wysmukłe obeliski. Most miał za zadanie umożliwić bezpośredni dojazd na cmentarz Osobowicki. Po wojnie został pozabawiony większości elementów dekoracyjnych, gdy wzdłuż niego instalowano rurociąg.

Aby przejechać na drugą stronę ulicy, musimy zrobić to trochę naokoło (zgodnie z poprowadzoną ścieżką rowerową): najpierw w lewo na drugą stronę ulicy Osobowickiej, potem w prawo przez ulicę Bałtycką, a potem ponownie w prawo przez ulicę Na Polance. Po tych wszystkich manewrach znów jesteśmy na wale odrzańskim, którym prowadzi ścieżka rowerowa. Dojeżdżamy do kolejnego mostu – Trzebnickiego, którego jezdnię przecinamy na przejściu.

Most Osobowicki

Wrocław, mosty Trzebnickie

17,5

9,7

W miejscu, w którym obecnie znajdują się mosty Trzebnickie, już w neolicie istniała przeprawa przez Odrę (bród). Leżące na szlaku prowadzącym z Wrocławia do Trzebnicy mosty we współczesnej formie powstały na początku XX w., zastępując wcześniejszy most drewniany. Po powodzi w 1997 r. na wysepce pomiędzy mostami postawiono krzyż dziękczynny, na którym zaznaczony jest najwyższy poziom wody.

Nadal jedziemy cały czas prosto wzdłuż Odry, choć teraz nawierzchnię stanowić będzie szutrowa ścieżka, która po ok. 1,5 km doprowadza do mostu kolejowego, pod którym przejeżdżamy. Widać stąd już kolejny most, do którego dojeżdżamy tuż przy rzece ścieżką żwirową – dosyć niewygodny, ale krótki odcinek, który przechodzi w szuter pod mostem Warszawskim, a następnie doprowadza nas do bardzo wygodnej ścieżki rowerowej, po-
nownie na wale.

Wrocław, mosty Warszawskie

19,4

7,8

Mosty Warszawskie to zespół trzech starszych i dwóch nowszych mostów, przerzuconych nad rzeką i jej kanałami. Pierwszy powstał w 1897 r. nad kanałem żegludowym; swą konstrukcją przypomina południowy most Trzebnicki. Kolejne – most środkowy i most wschodni – zbudowano na początku XX w. W 1928 r. zdemontowano most zachodni i przeniesiono go nad Oławę, gdzie stoi do dziś jako most Rakowiecki, a w jego miejsce postawiono nową konstrukcję żelbetową.

Ścieżką rowerową, która po pewnym czasie znów przechodzi w szuter, jedziemy ponad kilometr do mostów Jagiellońskich, na których skręcamy w prawo, przekraczając dwa kanały Odry.

Wrocław, mosty Jagiellońskie

20,9

6,3

Zespół połączonych czterech jednoprzęsłowych mostów, z których dwa wybudowano już po wojnie na wzór istniejących od 1916 r. mostów projektu inż. Nakonza. Fonetycznie spolszczona nazwa mostów – mosty Na Końcu – pochodząca od nazwiska ich projektanta, funkcjonowała jeszcze przez pewien czas po wojnie.

Następnie należy przejechać na drugą stronę ulicy (aleja Jana Kochanowskiego) i ijechać prawym brzegiem rzeki wygodną ścieżką rowerową. Po mniej więcej 3 km (ścieżka prowadzi łukiem) docieramy do ostatniego mostu na trasie wycieczki – mostu Swojczyckiego, przy którym skręcamy w prawo w ulicę Adama Mickiewicza.

Wrocław, most Swojczycki

23,6

3,0
km

Most Swojczycki, zwany także mostem Chrobrego, powstał w 2. dekadzie XX w. (tak jak pozostałe mosty) podczas budowy kanałów rzecznych. Zburzony w trakcie obrony Festung Breslau, został odbudowany po wojnie.

Jedziemy cały czas prosto, aż do pętli tramwajowej Sępolno, przy której odbijamy (przejeżdżając przez tory) delikatnie w prawo, by jechać dalej, mając tory z lewej strony, a park z prawej. Jadąc cały czas wzdłuż torów, mijamy po prawej stronie obiekty sportowe Akademii Wychowania Fizycznego. Po dojechaniu do przystanku 9 Maja przejeżdżamy na drugą stronę ulicy, gdzie ciągnie się ścieżka rowerowa, którą jedziemy prosto wzdłuż Mickiewicza. Gdy ścieżka zakręca w prawo – ponownie przejeżdżamy na drugą stronę ulicy, skręcamy w lewo na skos, wjeżdżając do **parku Szczytnickiego**. Mijając krzyżujące się alejki, staramy się utrzymać ogólny kurs na lewo, by natrafić na **zabytkowy drewniany kościółek pw. św. Jana Nepomucena** przy alei Dąbskiej. W poszukiwaniach może nam pomóc zmysł powonienia, ponieważ ukryty wśród zieleni kościółek roztacza charakterystyczny zapach zbutwiałego drewna.

Drewniany
kościółek św. Jana
Nepomucena

Wrocław, park Szczytnicki

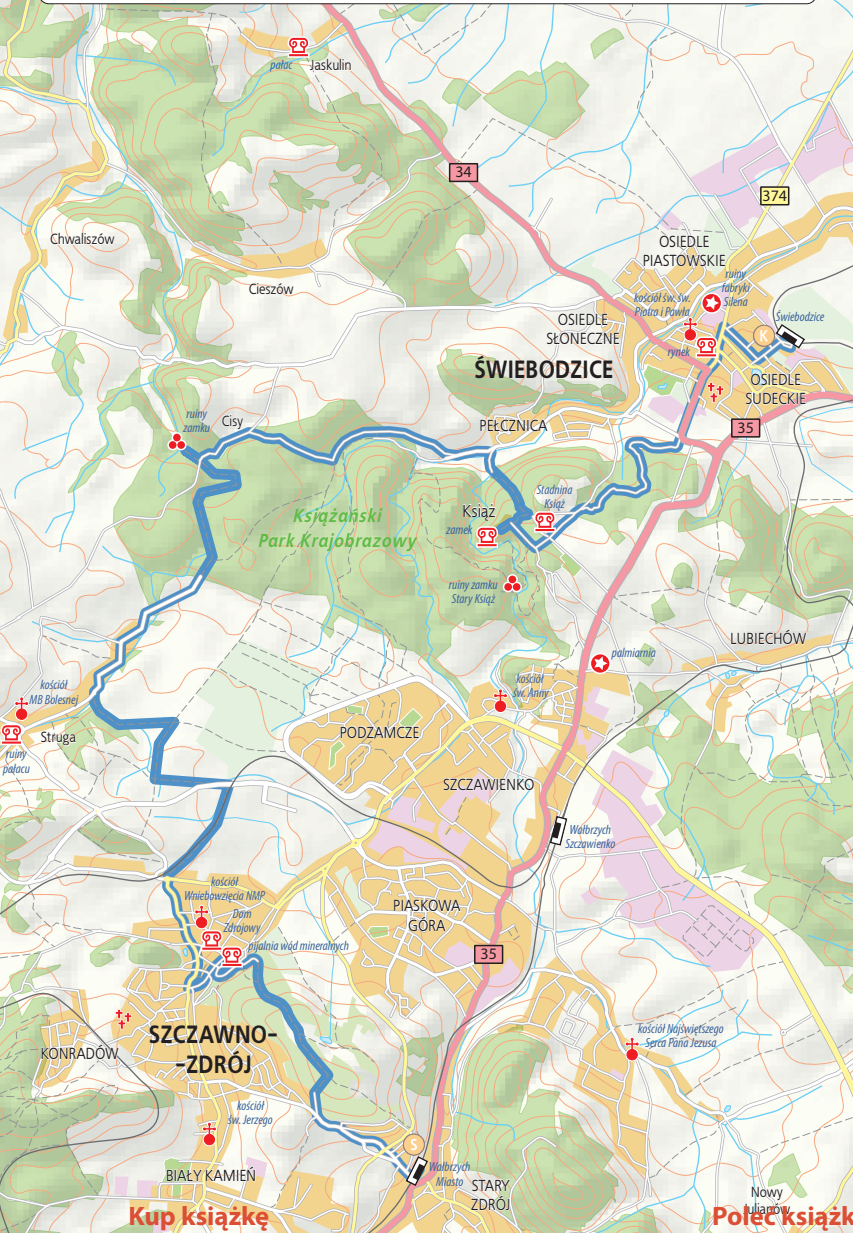
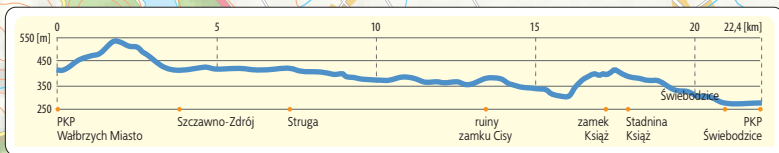
24,9

2,3
km

Park Szczytnicki

Ten najbardziej znany i najrozleglejszy z parków Wrocławia powstał już w 1783 r. na popularnych terenach rekreacyjnych wsi Szczytniki. Jego założyciel, Fryderyk Ludwik Hohenhlohe-Ingelfingen, postanowił urządzić park w stylu angielskim, czyli najbardziej zbliżonym do naturalnego krajobrazu. W XIX w. odbywały się tu wyścigi konne. Całkowita powierzchnia parku wynosi 115 ha i rośnie tu wiele rzadkich gatunków drzew i krzewów, w tym gaje różanecznikowe; znajdziemy tu także ciemnozielony ogród porośnięty drzewami iglastymi oraz ogród japoński. Na terenie parku znajduje się wiele ciekawych obiektów architektonicznych: zabytkowy kościółek i Hala Stulecia z Pergolą. **Drewniany kościółek św. Jana Nepomucena**

KSIĄŻAŃSKI TOR PRZESZKÓD

9

Jest to zdecydowanie najtrudniejsza trasa spośród proponowanych w przewodniku. Wiedzie ona przez Pogórze Wałbrzyskie i obfituje w strome podjazdy i zjazdy. Dość powiedzieć, że organizowane są tutaj regularnie zawody MTB. Czemu nie spróbować poczuć się jak uczestnik takich zawodów? Przy tym trasa jest na tyle krótka, że trudniejsze odcinki z powodzeniem można pokonać pieszo, prowadząc rower. Warto się na nią zdecydować także ze względu na atrakcje, jakie czekają nas po drodze. Okolice Wałbrzycha nierozzerwalnie kojarzą się z wydobywaniem węgla, nie zawsze pamięta się za to, że w bezpośrednim jego sąsiedztwie leży uzdrowisko Szczawno-Zdrój i jeden z największych i najpiękniejszych zamków polskich – Książ. Trasa w większości prowadzi oznakowanymi szlakami rowerowymi i pieszymi.

Wałbrzych-Miasto, dworzec PKP

0,0
22,4
km

Początek trasy. Najlepiej dostać się tu pociągiem, zwłaszcza że początek i koniec trasy są od siebie znacznie oddalone. Przejazd z Wrocławia Głównego do stacji Wałbrzych-Miasto trwa półtorej godziny, a połączenia są dość częste (kilkanaście dziennie). Powrót ze Świebodzic, leżących na tej samej linii kolejowej, co Wałbrzych, trwa kwadrans krócej. Sama podróż pociągiem na tej trasie jest ciekawym przeżyciem, jeżeli zdamy sobie sprawę, że poruszamy się odcinkiem Śląskiej Kolei Górskiej (Schlesische Gebirgsbahn) powstałej na początku XX w. jako jedna z pierwszych zelektryfikowanych linii kolejowych w Europie. Od tego czasu świat poszedł naprzód, a linia ta, niestety, niewiele się zmieniła, przez co dziś pociągi muszą się po niej poruszać bardzo powoli.

Po wyjściu z pociągu na peron dworca PKP Wałbrzych-Miasto należy zawrócić nieco w kierunku Wrocławia, do przecinającej tory ulicy Stefana Żeromskiego – prowadzi nią niebieski szlak pieszy, którym kierujemy się na północny zachód. Niemal natychmiast zaczyna się ostry podjazd, którego koniec znajduje przy asfaltowym placu z przystankiem; tutaj należy zgodzić się ze szlakiem zakręcić w prawo, w dziurawą asfaltową drogę – ulicę Gedymina. Następnie między budynkami należy skrócić w lewo w szutrową ścieżkę prowadzącą w stronę lekko zdziczałego parku. Jedziemy skrajem parku aż do miejsca, w którym nasza ścieżka zbliży się do biegnącej z lewej strony asfaltowej drogi – tutaj należy skrócić w prawo (na drzewie znajduje się znak szlaku). Kamienista ścieżka, którą przyjdzie nam teraz jechać, prowadzi cały czas podjazdem. Po dojechaniu do rozdroża należy skrócić w prawo, a po kilku metrach na kolejnym rozdrożu skierować się prosto (znak szlaku na drzewie z lewej strony jest bardzo niewyraźny). Po dojechaniu do końca wzniesienia, przy charakterystycznym rozłożystym drzewie skracamy w lewo, rozpoczynając zjazd – po drodze mijamy bunkier, położony z prawej strony ścieżki.

Od tego momentu park staje się bardziej „cywilizowany”. Po kilkuset metrach zjazdu niebieski szlak pieszy krzyżuje się z zielonym szlakiem rowerowym, który po kilkunastu metrach odbija w prawo – jedziemy jednak cały czas zgodnie ze szlakiem pieszym. Jadąc cały czas prosto, mijamy scenę letnią i tor rowerowy po prawej stronie drogi, a po lewej kilka **buków pospolitych będących pomnikami przyrody**.

Gdy droga zakręca w lewo, mijamy stojący po prawej stronie ładny murowano-drewniany budynek z szyldem „**Słoneczna Polana**”, w którym mieści się fotogaleria poświęcona księżęciu polom golfowym istniejącym tu na początku XX w. Były one miejscem rozgrywania międzynarodowych turniejów golfowych. Po zakręcenie w lewo rozpoczyna się droga asfaltowa, która doprowadza do drewnianego budynku restauracji Legenda – należy przy nim skręcić w lewo, zgodnie z oznaczeniami niebieskiego szlaku pieszego. Jedziemy prosto i po minięciu pierwszego dużego budynku (sanatorium Pionier) skręcamy w prawo obok krzewu azalii. Droga wyprowadza na deptak pod pijalnią wód w Szczawnie-Zdroju.

Szczawno-Zdrój, park Zdrojowy

3,9

18,5

km

W Pijalni Wód
Mineralnych
(Szczawno-Zdrój)

Pierwsza wzmianka o wsi istniejącej w tym miejscu zawarta została w Księdze Henrykowskiej w 1221 r., kiedy Szczawno znajdowało się pod panowaniem książąt śląskich. W 1392 r. miejscowość przeszła pod panowanie czeskiego króla Wacława i wtedy też weszła

Hala Spacerowa
(Szczawno-Zdrój)

w skład dóbr książęńskich. W efekcie Szczawno stawało się własnością kolejnych właścicieli zamku Książ. Najdłużej pozostawało pod władaniem rodu Hochbergów – trwało ono przez ponad cztery stulecia, aż do 1931 r. Do Polski Szczawno zostało włączone w 1945 r. i przez rok nosiło nazwę Solice-Zdrój.

Lecznicze właściwości tutejszych źródeł zbadał i potwierdził nadworny lekarz rodu Hochbergów – Caspar Schwenckfeldt w 1598 r. Uzdrowisko jest jednym z najstarszych na Dolnym Śląsku – od 1816 r. nastąpił jego intensywny rozwój. Wybudowano wówczas pijalnię wód mineralnych, teatr, hotele i zajazdy. Do budynku uzdrowiska przylegają dwa parki utrzymane w stylu angielskim – Zdrojowy i Szwedzki, w których znajduje się wiele pomników przyrody oraz zakwitające na wiosnę różaneczniki i azalie. Eksploatowane obecnie źródła szczaw wodorowęglanowo-sodowo-wapniowo-magnezowych noszą nazwy: Mieszko, Dąbrówka, Młynarz i Marta.

Uzdrowisko z biegiem lat nabierało międzynarodowego znaczenia – odwiedzili je m.in.: car Mikołaj I, Henryk Wieniawski, Zygmunt Krasiński i Winston Churchill. W Szczawnie-Zdroju urodził się laureat Nagrody Nobla, Gerhart Hauptmann – dramaturg i powieściopisarz. Najpiękniejsze zabytki Szczawna-Zdroju skupione są w uzdrowskiej części miejscowości. Należy do nich przede wszystkim **budynek Pijalni Wód Mineralnych** z przylegającą do niego **drewnianą Halą Spacerową**, pochodzące z końca XIX w. Wart zwiedzenia jest także wybudowany w 1896 r. **Teatr Zdrojowy** z bogato zdobioną neorokokową Białą Salą. Wstęp

do pijalni jest odpłatny, bilet normalny kosztuje 2 zł. Na terenie uzdrowiska brak niestety stojaków rowerowych.

Spod wejścia do pijalni przy placu Gerarta Hauptmanna należy jechać w lewo, ulicą Tadeusza Kościuszki, objeżdżając tym samym budynek. Jedziemy cały czas prosto ulicą z kostki brukowej, którą prowadzi niebieski szlak pieszy, po obu stronach mijamy zabudowania mieszkalne, hotele (m.in. Dom Turysty) i restauracje. Po lewej stronie deptaku, na wzniesieniu, łatwo zauważyć **wieżę Anny**, wybudowaną w 1818 r., aby służyła kuracjom za punkt widokowy. Po dojechaniu do placu stanowiącego skrzyżowanie (znajduje się tutaj duża latarnia z zegarem i termometrem) skręcamy w prawo, w ruchliwą drogę nr 375 (ulica Kolejowa). Przez następny kilometr droga wiedzie prosto (nieco pagórkowata trasa) aż do ronda, które należy przejechać na wprost zgodnie z oznaczeniem: „Kolejowa 29–35”. Nawierzchnię drogi stanowi kostka brukowa na zmianę ze żwirem, a po minięciu składu opału (z prawej strony) przechodzi w wyboisty szuter.

Jedziemy cały czas prosto, ignorując wszystkie odbicia dróg, aż do budowanej obwodnicy. Po przejechaniu na jej drugą stronę skręcamy w lewo i podążamy wzdłuż niej, aż do ścieżki biegnącej tunelem pod obwodnicą – w ścieżkę tę odbijamy w prawo. Prowadzi ją czerwony szlak rowerowy (choć tuż przy skrócie brak początkowo oznakowań). Szutrowa dróżka wiedzie przez pola uprawne, aż do skrzyżowania z niewielką asfaltową drogą, na którym należy skręcić w lewo, rozpoczynając zjazd. Drogą tą biegnie zielony szlak rowerowy, który prowadzi do wsi Struga.

Struga

7,4

15,0

km

Struga to niewielka wieś wzmiankowana już w XIII w. Znajduje się w niej XIV-wieczny **kościół MB Bolesnej**, a obok niego **nagrobki** z XVI w. Na okolicznych wzgórzach 15 V 1807 r. rozegrała się bitwa polskich ułanów z Legii Nadwiślańskiej z Prusakami.

Po dojechaniu do rozdroża przy zabudowaniach miejscowości skręcamy w prawo i jedziemy wzdłuż niewielkiej rzeczki, Czyżynki. Po kilku metrach asfalt przechodzi w szuter. Za mostkiem drogę ponownie pokrywa asfalt. Po wyjechaniu ze Strugi szlak zakręca w prawo – przekraczamy kolejną kładkę i jedziemy prosto szutrową ścieżką. Po minięciu stawu z prawej strony wjeżdżamy do lasu. W lesie po ok. 400 m od ścieżki odbija w lewo niebiesko-żółty szlak pieszy oraz zielony rowerowy, choć oznaczenie tego drugiego jest w zasadzie niewidoczne. Skręcamy na ten szlak i rozpoczynamy dosyć trudny zjazd do koryta Czyżynki. Następnie jedziemy przez niewielką polanę, na której ścieżka zakręca łukiem w prawo, a kolejnym łukiem wyprowadza z lasu na otwartą przestrzeń.

W miejscu tym znajduje się węzeł szlaków pieszych i rowerowych. Aby dotrzeć do ruin zamku, należy przejechać przez rzeczkę, a następnie skręcić w prawo i ostrym podjazdem jechać kilkadziesiąt metrów prosto. Prowadzą tam szlaki piesze żółty i niebieski.

Ruiny zamku Cisy

13,5

8,9

km

 Zamek Cisy (nazywany też Cieszów) wybudowany został w XII w. przez piastowskiego księcia świdnickiego Bolka Surowego. W XIV w. na zamku rezydowali rycerze-rabusie, jednakże budowlę przejął Bolko II i uczynił z niej twierdzę Piastów świdnicko-jaworskich. W tym samym wieku zamek został zdobyty, a następnie zniszczony przez husytów. W XV w. rozbudowano Cisy: dodano mury obronne z bramami oraz most zwodzony nad fosą. W kolejnych wiekach zamek zmieniał właścicieli, by ostatecznie w XVII w. popaść w ruinę. Przed II wojną światową dokonywano prób rekonstrukcji zamku – szczególnie bramy i wieży. Po wojnie zamkiem opiekowali się harcerze, a w 1961 r. zabezpieczono go jako trwałą ruinę.

Spod zamku wracamy tą samą drogą do rozdroża przy tabliczkach szlaków i skręcamy w lewo zgodnie z zielonym szlakiem rowerowym. Po dojechaniu do skrzyżowania należy skręcić w prawo do lasu, zgodnie ze szlakiem. W miejscu tym ścieżka polna przechodzi w szutrową i rozpoczyna się długi zjazd prowadzący aż do kolejnego skrzyżowania, gdzie kierujemy się w lewo. Następnie przez ponad kilometr jedziemy szeroką, wysypaną żwirami ścieżką, mijając dosyć duży staw z prawej strony. Jedziemy cały czas prosto zielonym szlakiem rowerowym i wyjeżdżamy na asfaltową drogę w Świebodzicach.

Z prawej strony na wzniesieniu widoczny jest już zamek Książ. Jedziemy cały czas prosto i po ok. 400 m skręcamy w prawo w brukowaną ulicę Stanisława Moniuszki, która prowadzi przez

Kładka na fosie i brama zamku Cisy

most. Z tego miejsca trasa wiedzie w prawo, zgodnie z oznakowaniem czerwonego szlaku pieszego. Musimy teraz pokonać stosunkowo trudny, kilkumetrowy odcinek przy rzeczce – rower trzeba przeprowadzić przez niewielkie skałki. Za tą przeszkodą rozpoczyna się podjazd – na tyle stromy, że niewykuczona jest konieczność prowadzenia roweru. Na szczęście odcinek ten nie jest zbyt długi i wkrótce docieramy do skrzyżowania z zielonym szlakiem rowerowym. (Aby ominąć opisane niedogodności, można wybrać łatwiejszą trasę, prowadzącą zielonym szlakiem rowerowym. Tuż za mostkiem w Świebodzicach trzeba skrócić w lewo przy budynku pod lasem, odbijając od rzeki).

Zamek Książ
(widok od
północnego
wschodu)

Jedziemy teraz cały czas zielonym szlakiem rowerowym, który doprowadza do szlabanu przy wjeździe na parking pod zamkiem w Książu. W miejscu tym znajdują się kolorowe stojaki na rowery – w zasadzie jedyne na terenie całego kompleksu. Można też wprowadzić swój jednoślad na dziedziniec zamku.

Zamek Książ

17,5

Zamek Książ (Schloß Fürstenstein) to jedna z najpiękniejszych i największych rezydencji arystokratycznych w Polsce i Europie. W Polsce tylko dwa zamki wyprzedzają Książ: zamek pod względem wielkości – Malbork i Wawel. Usytuowany na szczycie skały otoczonej z trzech stron korytem rzeki Pęcznicy, góruje nad rozległą okolicą. Obecny kształt zamku to efekt kolejnych modernizacji i ciągłej rozbudowy, przez co jest syntezą różnych stylów architektonicznych, które jednak tworzą harmonijną całość. Najstarsza część budowli pochodzi z XIII w.; są to pozostałości zamku wybudowanego na polecenie księcia świdnicko-jaworskiego Bolka I. Zamek ten został poważnie zniszczony w 1. poł. XV w. podczas nękańcych ziemie śląskie wojen husyckich, a następnie przez krótki okres rezydowali tutaj rycerze-rabusie. W kolejnych latach

Czarny
Dziedziniec

należał do koronowanych głów Czech, Węgier i Polski, aż do 1509 r., kiedy stał się własnością Konrada I von Hoberga. Ród Hochbergów (wcześniejsza pisownia: Hoberg, również Hohberg) władał dobrami książskimi aż do 1931 r. i jemu zamek zawdzięcza swoje lata rozkwitu i świetności. Największą rozbudowę przeprowadzono na przełomie XVII i XVIII w., kiedy dobudowane zostało masywne skrzydło barokowe. Natomiast w XX w. powstało eklektyczne skrzydło północno-zachodnie. W czasie II wojny światowej majątek Hochbergów został skonfiskowany przez hitlerowców, a zamek stał się tajnym terenem wojskowym. W tym czasie zniszczone i rozkradzione zostało wyposażenie zamku. Po wojnie spustoszenia dopełnili stacjonujący tu żołnierze Armii Czerwonej oraz szabrownicy. Dopiero w 1956 r. podjęto prace zabezpieczające oraz konserwatorskie. Obecnie na terenie zamku działają hotele, restauracje oraz organizowane są różne imprezy, m.in. cieszący się wielkim powodzeniem Festiwal Kwiatów organizowany corocznie w długi weekend majowy.

Największe wrażenie robią reprezentacyjne pomieszczenia: Sala Maksymiliana, Salon Zielony, Salon Biały – obecnie pięknie odnowione i wyposażone. Inne ciekawe miejsca na zamku to wieża, z której roztacza się rozległa panorama okolic, Czarny Dziedziniec ze studnią, Sala Krzywa, Zbrojownia. Wielkie wrażenie robią także ogrody położone na tarasach na różnej wysokości.

Zamek można zwiedzać indywidualnie bądź z przewodnikiem. Cena biletu jest uzależniona od obszaru zwiedzania, ale generalnie jest to koszt do 20 zł za bilet normalny i do 15 zł za bilet ulgowy. Szczegóły można znaleźć na stronie <http://www.ksiaz.walbrzych.pl>. Na terenie zamku działają liczne restauracje i hotele, każdy więc bez problemu znajdzie coś dla siebie.

Spod zamku wracamy do szlabanu przed parkingiem i jedziemy prosto asfaltową drogą aż do rozdroża, na którym należy skręcić w lewo, zgodnie z drogowym znakiem na stajnię zamkową. Po kilkudziesięciu metrach z lewej strony znajduje się wjazd do stajni.

Stado Ogierów „Książ”

18,1

4,3 km

Na początku XX w. folwark należący do zamku Książ został przebudowany na stajnię dla koni pełnej krwi angielskiej ze stadniny w Lubiechowie. Ponadto znajdowała się tutaj powozownia na 36 pojazdów oraz – zachowana do dziś w niezmiennym stanie – **kryta ujeżdżalnia**. W 1935 r. cały obiekt stał się własnością państwa niemieckiego. Rok później przeniesiono tu państwowe stado ogierów z Lubiąża nad Odrą. Stadnina działała do 1945 r. Po dwuletniej przerwie wznowiła działalność już jako własność Skarbu Państwa RP. Obecnie znajdują się tutaj najbardziej wartościowe ogiery z województw dolnośląskiego i opolskiego. Kompleks zabudowań na planie czworoboku otaczający spory dziedziniec składa się ze stajni, powozowni oraz – jednej z największych w Europie – krytej ujeżdżalni, zbudowanej z drzewa modrzewiowego. Budynki stadniny o drewnianej konstrukcji szkieletowej (mur pruski) pochodzą z XIX w.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

-
1. ZAREJESTRUJ SIĘ
 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Przewodnik rowerowy **WROCŁAW** powstał z myślą o wszystkich, którzy chcą łączyć aktywny wypoczynek z poznawaniem atrakcji krajoznawczych regionu, w którym przebywają. Trasy zaplanowano tak, by każdy mógł znaleźć odpowiednią dla siebie, zarówno rodziny z dziećmi, jak i bardziej zaawansowani rowerzyści.

Opisom wycieczek towarzyszą zdjęcia, mapy i profile wysokościowe. Całość uzupełnia zwięzły poradnik.

Przewodnik z pewnością spełni swoje zadanie, zachęcając do odkrywania niezwykłych miejsc, często położonych zaskakująco blisko.

ZAPRASZAMY NA ROWEROWY SZLAK!

**25 TRAS
O RÓŻNYM
STOPNIU
TRUDNOŚCI**

**DOKŁADNE
MAPY**

**PROFILE
WYSOKOŚCIOWE**

**PORADNIK
ROWEROWY**

ebook dostępny wyłącznie na:

ebookpoint^{PL}

 Bezdroża

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
 0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Hellon SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-283-5359-6

9 788328 353596

Cena 34,90 zł